De Condroz, juni 2008

Wanneer 3 families, die mekaar reeds verscheidene jaren kennen en al dikwijls samen op reis geweest zijn, nog eens beslissen om gezamelijk een uitstap te maken dan kan het niet anders of er dient achteraf een reisverslag van die uitstap gemaakt te worden.
Bij deze dus.

Voor wie de deelnemende personages nog niet kent, deze worden al sinds mensenheugnis aangeduid als mevrouw K, mevrouw C, mevrouw A, mijnheer K, mijnheer R en mijnheer B.
Ik zou deze traditie willen verderzetten, daar dit toch een minimum aan bescherming biedt tegen mijn (dikwijls eigenzinnige) observaties.
Ja vrienden, deze drie families kregen door het noodlot ondergetekende als reporter ter plaatse toegewezen.
Zoals steeds noteer ik de gebeurtenissen zoals ik meen ze me te moeten herinneren en zij die er daadwerkelijk bij waren kunnen er afwijkende herinneringen op na houden.
Dit laatste laat ik, zoals steeds, geheel en al voor hun rekening.
U weze gewaarschuwd.

Er werd mij in het verleden de opmerking gemaakt dat de reisverslagen van deze drie families soms een gebrek aan ernst vertonen.
Dit is inderdaad ons lot, dat wij gelaten dragen.
Edoch, wie iets anders zoekt, zal dat ongetwijfeld tussen de regels door ook vinden.

De Condroz dus.

Vlag van België

De Condroz is een geografisch gebied in België dat zich voornamelijk in de provincies Luik, Namen en Henegouwen situeert.

De streek is vrij heuvelachtig en dikwijls zeer pittoresk. We moeten dus niet altijd ver van huis om iets mooi te zien.
Even technisch nu, want we gaan een pre-histiorische grot bezoeken en enige voorkennis is altijd mooi meegenomen. (heb de tekst gepikt uit een aardrijkskunde boek)

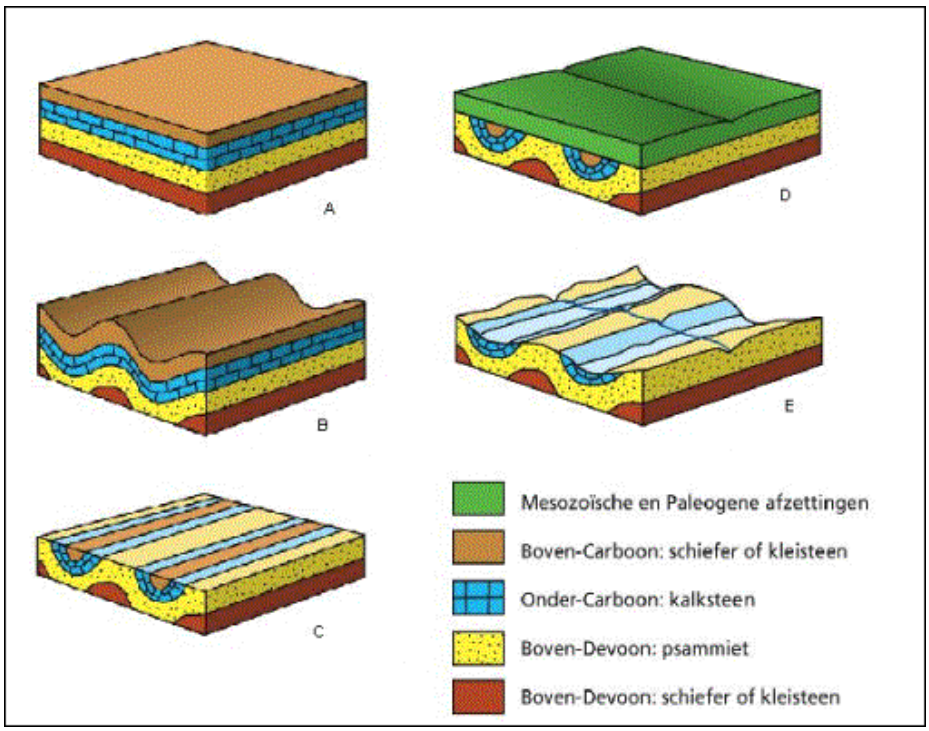

a. Het ontstaan van dit reliëf (Condroz) gaat terug tot in het Paleozoïcum. In de Devoon- en Carboonperiode werd het land overspoeld door de zee. Dikke lagen zand en kalkslib werden afgezet. Deze verhardden geleidelijk tot zandsteen en kalksteen.

b. Op het einde van de Devoon-Carboon periode vond de Hercynische plooiingsfase plaats. De zeeafzettingen werden door intense druk vanuit het zuiden geplooid tot een plooienbundel.

c. Verwering en erosie in het Mesozoïcum en Paleogeen vlakten het gebied af tot een schiervlakte.

d. De zee overspoelde het gebied herhaaldelijk opnieuw. Vanaf eind Paleogeen was er een geleidelijke opheffing a.g.v. de Alpiene plooiing. Deze opheffing was sterker in het zuidelijk deel. De zee trok zich naar het noorden terug. Er ontwikkelde zich een riviernetwerk met een zuid-noordoriëntatie dat de lagen wegerodeerde. De geplooide Paleozoïsche lagen kwamen weer aan de oppervlakte.

e. Op deze lagen vond nu differentiële erosie plaats. De oudere harde psammiet bood de meeste weerstand; de kalksteen daarentegen verweerde en erodeerd veel vlugger. Het uiteindelijke resultaat is een reeks kammen met weerstandbiedende psammiet die met de anticlines overeenkomen en een reeks depressies met minder weerstandbiedende kalksteen die met synclines samenvallen.

Als dat niet mooi gezegd is...

Kalksteen lost langzaam op in water (regenwater). Misschien ga ik jullie ooit nog eens vervelen met de uitleg over het hoe en waarom, maar ditmaal niet (oef, hoor ik er nu al velen zeggen).
Maar vrienden, het oplossen van de kalksteen houdt wel in dat er in de ondergrond holtes ontstaan (of kunnen ontstaan), en waar die holtes in verbinding komen te staan met de buitenwereld heeft men een grot. Zo simpel is dat zie.
Deze grotten zijn over het algemeen vrij oud. Het oplossen van de kalksteen gaat namelijk niet zo snel, dus je krijgt geen grot op een paar jaar tijd. Daar gaan duizenden jaren overheen.
En, deze grotten bestonden reeds duizenden jaren geleden en werden bewoond door mensen ergens vanaf 80 000 jaar geleden.
Hoe weet men dit allemaal?
De geschiedkundige in mij begint nu wakker te worden, dus zet jullie schrap.
Om te beginnen weet men van deze bewoners bitter weinig. De grotten werden bewoond in de pre-historie.
Misschien verbaast het sommigen onder jullie dat het grootste deel van onze geschiedenis zich heeft afgespeeld in de pre-historie en dat we daar het minst over weten.
Historie begint daar waar de pre-historie ophoudt, en zoals diegenen die van mij reeds geschiedenisles (al dan niet onder dwang) mochten ontvangen: de pre-historie eindigt op het ogenblik dat men het schrift begint te gebruiken (en dat we daar overblijfselen van terugvinden, natuurlijk).
Voor onze contreien is dat met de komst van de Romeinen in 52 VC. Ene J. Caesar (JC) heeft zijn uitstapjes naar het wilde westen redelijk goed gedocumenteerd aan ons nagelaten, zodat wel een en

ander vanaf die tijd bekend is. Van wat er eventueel vóór zijn komst op schrift werd achtergelaten door onze voorouders is ons niets herkenbaars bekend. Volgens JC beheersten onze voorouders het schrift niet. Ten minste, er zijn tot op heden nog geen aantoonbare bewijzen in die richting gevonden, dus gaan we er tot nader order nog altijd van uit dat JC het bij het rechte eind had en dat ze ongeletterd waren. (jullie kunnen mijn skepticisme aanvoelen want er wordt af en toe beweerd dat sommige van die oude Belgen toch het Grieks schrift beheersten)
Men kan over de pre-historie enkel bepaalde dingen afleiden (deduceren dus) uit wat er nog rest aan sporen van de aanwezigheid van onze voorouders. Deze sporen vindt men eigenlijk enkel nog in grotten die gedurende duizenden jaren van de buitenwereld waren afgesloten. Wat dan ook niet wil zeggen dat men toen uitsluitend in grotten leefde. Van de eventuele andere woningen die men bouwde is in ieder geval niets herkenbaars overgebleven of teruggevonden.

Goyet.

Tot groot jolijt van mijnentwegen had de meerderheid onder ons besloten om een grot te bezoeken.
In de grot die wij bezochten (Goyet) heeft men beenderen van dieren én een graf van een kind teruggevonden en ik citeer: "*Ce site de plus de 10 hectares n' a pas encore livré tous ses secrets. De récentes fouilles ont permis de découvrir de nouveaux réseaux de grottes ainsi qu' une sépulture néolithique d' enfant dont la datation sur base du carbone 14 situe l' origine du corps vers les 4e et 3e millénaires avant notre ère.*" Dus dat kindergraf was zowat 5 à 6000 jaar oud.
Ook heeft men in de afvalberg die de bewoners achterlieten coprolieten gevonden.

Copro wat?
Coprolieten zijn gefossiliseerde uitwerpselen. Menselijke uitwerpselen in dit geval. Drollen dus.
Er zit sinds jaar en dag geen geurtje meer aan, dus dat zit wel goed, maar ze bevatten wel nog veel onverteerde etensresten. In fossielvorm weliswaar. Aan de hand van die etensresten kan men bijvoorbeeld nagaan wat het dagelijkse dieet van de bewoners was. (iemand geïnteresseerd hoe dit gedaan wordt?)
En hun menu was zeer gevarieerd. Ongeveer evenveel groenten en fruit als vlees en vis. Onze verre voorzaten aten dus zowat alles wat eetbaar was. Het stereotype beeld van de vleesverslindende bruut klopt dus niet helemaal (er zijn ook theoriën die deze theorie tegenspreken). En laat ons vooral niet uit het oog verliezen dat het gemiddelde IQ van onze verre voorouders waarschijnlijk overeenkwam met dat van ons nu. Er zijn weinig redenen om aan te nemen dat dit niet zo was. Maar omdat hun beschavingsniveau lager lag dan dat van ons, en ze minder wisten, of beter, ze wisten andere dingen (grote boosdoener is het ontbreken van schrift, en ze hadden geen internet, koelkasten, TV's, GSM, GPS, MP3 en al dat fraais) zodat we nu dikwijls geneigd zijn te denken dat daardoor ook hun verstandelijke vermogens achterlagen op die van ons.
Nu zou ik daar enkele pagina's mee kunnen vullen om zulks tegen te spreken, maar voorlopig blijven jullie daar van gespaard. Wie weet, misschien in een volgend verslag. Ik zal daar dan een waarschuwende bijsluiter bij doen.

Het grootste deel van de bewoonde geschiedenis van de grot speelt zich af tijdens de ijstijden. In die optiek houdt het steek om in grotten te wonen, want een warme zomerdag leverde waarschijnlijk temperaturen op van niet meer dan 15°C. 's Winters kon het gemakkelijk -40°C vriezen. Nogal frisjes dus.
Het leven in een grot had meerdere voordelen:

- er diende geen houten of stenen woning gebouwd te worden. Hout was sowieso al vrij schaars. De begroeiing toen moet vergelijkbaar geweest zijn met wat men nu aantreft boven de poolcirkel.
- de grotten behielden zowel 's winters als 's zomers een vrij constante temperatuur. Tegenwoordig is dat rond de 15°C. Toen waarschijnlijk iets minder, maar vermoedelijk toch nog boven het vriespunt.
- met het dichtmaken van de ingang van de grot was het hele complex afgedicht en zat men relatief veilig beschermd tegen aanvallen van wilde dieren en tegen de gure wind en extreme koude.
- én we vinden nu nog sporen van die bewoning terug; een niet te onderschatten voordeel

Maar, dit wil absoluut niet zeggen dat ze enkel in grotten leefden. Van hutten of andere woningvormen is, zoals hierboven reeds aangehaald, simpleweg tot op heden niks herkenbaars teruggevonden.

Hierboven heb ik heel even de ijstijden aangehaald, maar de kenners onder u hebben alras hun wenkbrauwen gefronst: ik moet spreken van glacialen natuurlijk.
Vergeef me deze simplificatie..
De laatste glaciaal was, zoals jullie allen ongetwijfeld weten, de *Weichsel- of Würm-glaciaal,* waarbij de ijskap zich uitstrekte tot ongeveer halfweg Denemarken en Duitsland. Deze glaciaal hield het in onze contreien zo'n 11500 jaar geleden voor bekeken en de ijskap begon zich gestaag terug te trekken.
Een proces dat heden ten dage overigens nog steeds gaande is.
Terugtrekkende ijskap?
Op Groenland jochie, waar anders.
En nu we het toch over de ijskap tijdens de glacialen hebben, deze was op sommige plaatsen tot 250 meter dik. Een enorme muur van ijs. Het aanschouwen er van moet ongetwijfeld een grote indruk nagelaten hebben op onze voorzaten.

Onze gids in de grot bleek vloeiend Nederlands te spreken, wat mooi meegenomen was.
We hebben deskundige uitleg gekregen, want mevrouw bleek, volgens mij althans, zeer beslagen te zijn in het onderwerp. Ik verdenk haar er van dat ze een opleiding in de oudheidkunde achter de rug had.
Men doorloopt de grot eigenlijk van achter naar voor (kom maar binnen langs de achterdeur). Het laatste stukje dat bezocht wordt is het eigenlijke gedeelte dat bewoond werd. Men heeft hier tot twee meter puin uitgegraven alvorens men op het oudste niveau uitkwam.
De putten waar de coprolieten (daar is ie weer) in werden gevonden waren een tiental meter diep en werden als stortplaats gebruikt door de bewoners. Een ware schatkamer voor de archeoloog dus.
Mevrouw onze gids wist ons te vertellen dat vuur maken in de oudheid, in tegenstelling tot wat velen nu plegen te geloven, betrekkelijk eenvoudig was.
Dit schreeuwde natuurlijk om een praktisch voorbeeld.
Mevrouw was hier duidelijk op voorzien en ze toverde een paar stenen uit haar tasje en enkele doosjes waar filmrolletjes in gezeten hadden. Er werd ons verzekerd dat de holbewoners dit laatste met een aan zekerheid grenzende waarschijnlijkheid niet hadden. Die doosjes.
Maar omwille van praktische redenen, want goed water- en luchtdicht afsluitbaar, verkoos onze moderne holbewoonster toch de plastic doosjes om haar aanmaakstoffen in te bewaren.
Hoe het werkt : men neme een stuk pyriet (of ijzerkies) en een steen. Bij voorkeur een stuk vuursteen (ook wel silex, ofte cryptokristallijn siliciumdioxide genoemd)
Volgens onze gids is het pyriet essentieel en is de steen eigenlijk een bijkomstigheid. Ik wil dit tegenspreken (maar ja, zij maakte het vuurtje, ik niet). Silex wordt niet voor niets "vuursteen" genoemd.
Bij een slag met een stuk vuursteen op een stuk ijzer of pyriet kan dit resulteren in vonken, waarmee, met de nodige ervaring, een droog, brandbaar materiaal (zoals een plukje los katoen of gedroogd mos, of tondelzwam) aangestoken kan worden. De vonken ontstaan door kleine ijzerdeeltjes die spontaan in de lucht oxideren waarbij veel warmte vrij komt zodat de deeltjes gaan gloeien.
Het pyriet kan dus vervangen worden door een stuk ijzer, maar voor onze verre voorzaten was het op dat laatste nog wachten tot na het bronzen tijdperk.
De vuursteen (silex) lijkt me eerder een noodzakelijkheid te zijn, hoewel bewezen werd dat het met een rolkei uit de rivier ook kan.
Maar die rolkei was misschien wel een silex ofte vuursteen...

Pyriet nu is een mineraal van ijzer-sulfide dat kubisch kristaliseert en heeft een goudachtige glans.
Iemand (ik meen me te herinneren dat dit mijnheer K was) maakte tijdens de rondleiding de opmerking dat pyriet wel eens "gekkengoud" ofte "fool's gold" zou kunnen zijn, een bewering die ik met één uithaal van tafel veegde.
Vanitas vanitatum.
Ijdelheid der ijdelheden.
Ik buig hierbij nederig het hoofd. Pyriet wordt inderdaad gekkengoud genoemd.
Maar de onkundige die pyriet met goud verwart heeft wel een brilletje nodig meen ik. Wellicht na te lang in de zon gelopen te hebben of wellicht is die echt wel wat gek...

De praktische proef echter verliep, zoals voorspeld door onze gids, inderdaad bijna moeiteloos. Na een paar slagen met haar steen (ze had natuurlijk beter vuursteen gebruilkt in plaats van zo maar om het even welke kei) lukte het om een gloeiend deeltje te doen vonken op de tondel. We hadden een vuurtje !
Enfin, we hadden een vuurtje; 't is te zeggen we hadden niet geheel droog gras aan het smeulen gekregen en dit maakte (zacht uitgedrukt) nogal wat rook, zodat we binnen de kortste keren mekaar niet meer zagen staan op een halve meter afstand.
Deze bezigheid lijkt me nog vele malen ongezonder dan sigaretten roken. Ik vermoed dan ook gezondheidsproblemen bij onze voorouders, tenzij ze ergens over een afzuiginstallatie zouden beschikt

hebben. Onze gids beaamde deze laatste veronderstelling. Er zat namelijk een heel klein beetje tocht in de grot, zodat we na enkele minuten niet enkel de stemmen van mekaar hoorden, maar elkander ook daadwerkelijk terug zagen staan.
Niemand bleek ogenschijnlijk onherstelbaar beschadigd na dit experiment zodat we onze tocht konden voortzetten.

Mevrouw de gids wist wel te zeggen dat tondel veruit het beste materiaal was om op deze manier vuur te maken.
De tondelzwam (Polyporus fomentarius L.:Fr. syn. Fomes fomentarius) (L.:Fr.) Kickx.) is een paddestoel (schimmel eigenlijk) die behoort tot de Polyporaceae. Het is het inwendige van de tondelzwam dat gebruikt wordt voor het aanmaken van het vuur.
De schimmel groeit op dode of halfdode bomen, waarbij de berk de voorkeur geniet. De donkergrijze tot donkerbruine, tot 20 cm grote paddestoel is hoefvormig. In Roemenië en Hongarije worden nog hoofddeksels van de tondelzwam gemaakt. Rare jongens, die Roemenen.

Voor u nu naar het bos bij u in de buurt rent, even nog dit : de tondelzwam is -in België althans- een beschermd gewas.

Om even terug te komen op de glacialen; deze hebben iets intrigerends. Zowat iedere paleontoloog en archeoloog is het erover eens dat de temperaturen tijdens de glacialen schommelden van "nogal frisjes" (maximum +15°C in de zomer) tot "koud, "uitermate koud" en ronduit "diepvriestemperaturen" (minima van om en rond de -40°C).
Ik, als leek, zou dan durven stellen dat deze temperaturen een bontmantel niet geheel overbodig maakten, zeker in hartje winter. Het is trouwens helemaal niet bewezen dat onze voorouders in dierenvellen of enkel in dierenvellen gekleed gingen. Het zou me geenszins verbazen als ze stoffen en/of wollen kledij droegen. JC vertelt dat ze enkel dierenvellen droegen om zich te kleden, maar JC zegt niets over de eons daarvoor. En JC was niet geheel onbevooroordeeld in zijn schrijven.
Stel dus jullie idee over de woeste bruten gerust enigzins bij. Het tekeningetje onder de titel van dit hoofdstuk (Goyet) zou wel eens helemaal fout kunnen zijn.
Men is er momenteel zo goed als zeker van dat de oer-inwoners van west-Europa een gedegen kennis hadden van astronomie en dat ze zelfs over een eenheidsmaat voor lengte beschikten (zoek maar even op internet naar "megalitische meter").
OK, voor de nieuwsgierigen onder jullie: de megalitische meter is een tikje korter dan 83 cm. Als iemand wil weten hoe men die megalitische meter zelf kan bepalen, dan kom maar af. Ik zou dit fraaie experiment gerust zelf ook eens willen doen. *(update 2021: die maateenheid schijnt ondertussen achterhaald te zijn en fel gecontesteerd. Ik kan de webpagina niet meer vinden waarop uitrgelegd werd hoe men een megalithische meter kan bepalen)*

Kreeg ik gisteren toevallig een aquarel te zien die een scène uitbeeldt van een fimset, waar een film gemaakt werd over holbewoners. Wat me onmiddelijk opviel (tja, waar let een mens al niet op hé) was dat de heren op de tekening zedig hun berevel over de schouder hadden geslagen, terwijl de dames er nogal open en bloot bijliepen, met enkel een rokje aan hun lijf. Vergis ik me dat de maker van deze aquarel 1) onkundig was en 2) een man was?
Vrienden, ik verzeker jullie, bij temperaturen van -40°C en een licht briesje vries je binnen luttele dood in je nakie.
Waarbij ik niet wil zeggen dat ik ooit in m'n blootje bij min 40 heb zitten rondwandelen. Nee, ik was gekleed. Weliswaar zomers gekleed, maar toch.
Om in leven te blijven of om te beletten dat vingers en tenen afvriezen is een goede degelijke kleding dan absoluut noodzakelijk.

En wat zie ik daar aan de uitgang van de grot? Een 20ste-eeuwse tekening van een holeleeuw !
Op zich niets bijzonders, ware het niet dat die holeleeuw als twee druppels water lijkt op onze hedendaagse leeuwen uit Afrika.
In hun zomervelletje !
Daar die beesten geen winterslaap deden vermoed ik dat ze in realiteit een tikje meer behaard waren.
Misschien moeten we, in analogie met de wolharige mammoet en de wolharige neushoorn ook hier beter spreken van de wolharige holeleeuw. Ik geef die beesten anders geen schijn van kans om één winter door te komen.
Of kwamen die leeuwen bij ons enkel tijdens de inter-glacialen voor? Toen het beduidend warmer was?

Voor wie alles zelf ter plaatse wil gaan bewonderen:

Grottes de Goyet
3, rue de Strouvia

B- 5340 GESVES (GOYET)
Téléphone - Réservations : 081/ 588 545.
Fax : 081 / 588 505
http://www.valdesamson.be/nature/grottes.php

Crupet.

In Wallonië heeft men een lijst van de 22 mooiste Waalse dorpjes samengesteld.

http://www.beauxvillages.be/

Eén van die dorpjes is Crupet, gelegen in de driehoek Dinant - Ciney - Namur.

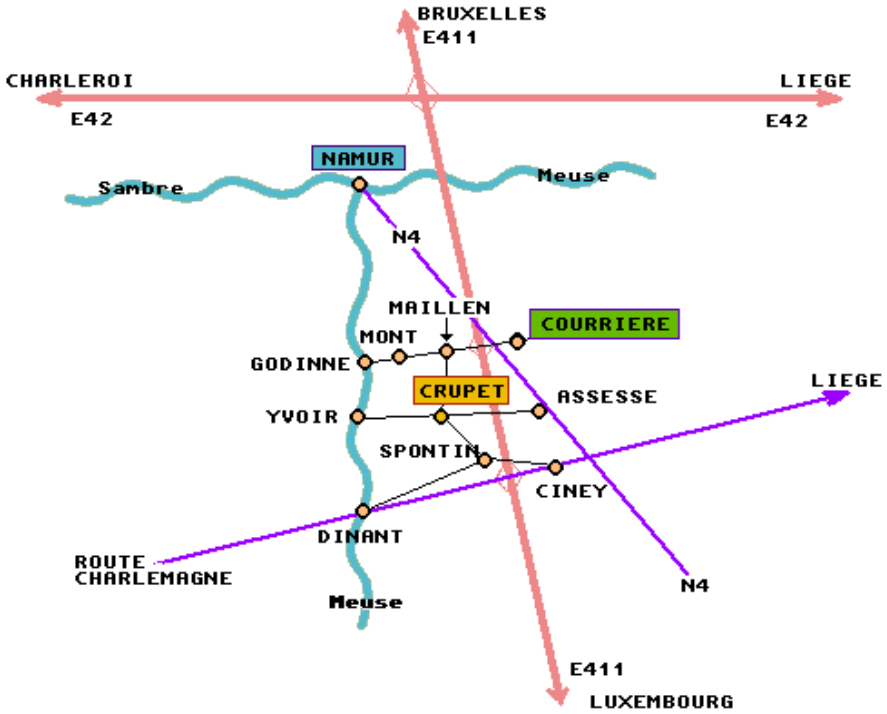

Meer hierover op http://users.swing.be/crupet/
en ook op http://www.beauxvillages.be/nl/anmviewer.asp?a=5&z=5

Crupet is inderdaad een mooi dorpje, met een zeer vriendelijke dame op de toeristische dienst (http://www.belgium-tourism.net/informations/tourist_information_crupet__office_du_tourisme_de_assesse/en/AI/19781.html), die ons in goed Nederlands te woord stond. Iets wat wij wel weten te appreciëren van onze franstalige zuiderburen.
Wat ongetwijfeld een bezienswaardigheid is in Crupet is de grot.
Weerom een grot zal U zeggen, maar geen natuurlijke grot ditmaal. Wel een door mensenhanden gemaakt gewrocht dat opgericht werd ter ere van Sint Antonius.
Sommigen omschrijven de grot als pittoresk, anderen als kitcherig. Ikzelf houd het bij schreeuwerig.
Hieronder een staaltje van menselijk kunnen.

U oordeelt zelf maar in welke categorie U de grot plaatst en of ze enige meerwaarde betekent voor het dorp.
Voor de liefhebbers, zou ik zeggen.

Gelukkig zijn de wandelwegen in en rond Crupet een ware verademing na het bezoek aan de grot. Gewapend met een kaart heeft onze plaatselijke gids en reisorganisator, mijnheer K, het voortouw genomen en begonnen we opgewekt aan een tochtje van een 5-tal km. Of waren het 15 km, mijnheer K? De kaart, of althans de weg die mijnheer K voor ons uitstippelde, leidde ons door berg en dal, en vooral door vele velden.
Eerst kregen we een rondje Crupet te verwerken, waar enkele mooie gebouwen schril afsteken tegen de gekunstelde Antonius-grot.
Hier zouden dan enkele foto's moeten volgen die juffrouw E me zou moeten hebben doorgestuurd. Wellicht na Finland?

In afwachting dan maar enkele beeldjes gepikt van de websites over Crupet:

Kerk

Kasteel

Molen. Dit was eerst een koperslagerij, later een papiermolen.

Zoals U kan vaststellen is het dorpje wél pittoresk.

De wijde omgeving van Crupet bestaat uit weiden, velden en bossen, in een licht glooiend landschap, hier en daar opgeschrikt door een enkele hoeve of een piepklein gehuchtje.

Wel, OK, geen piepklein gehuchtje of een hoeve op deze foto's, maar wel een weide, een bos en een veld.

Mevrouw A, mijnheer R en jongeheer J overleggen hoe en of we naar Crupet terugkunnen.
Mijnheer K, die zich zedig op de achtergrond hield, had blijkbaar de schaal van de ter beschikking zijnde wandelkaart fout ingeschat.
De correcte weg dus: U gaat tot een paar honderd meter vóór de groene loods (op de achtergrond) en slaat dan scherp naar rechts af (naar links als men van de andere kant komt, natuurlijk).
Ná de groene loods is het landschap ook mooi, maar daar leek het ons toe dat de wandeling vele malen langer werd dan gepland.
Maar, desalniettemin, toch bedankt voor de geleverde inspanningen mijnheer K.

Maredsous.

Niet zo gek ver van Crupet verwijderd ligt Maredsous, bekend van zijn kaas en bier.
Een combinatie die overigens goed te pruimen valt.
Maredsous echter is in eerste instantie een abdij. En eigenlijk een niet zo gewone abdij.
Wat onmiddelijk opvalt waneer men het domein betreedt zijn de twee imposante gotische torens die de abdijkerk sieren.

En vermits de kerk volledig in gotische stijl is opgetrokken verwacht men een eeuwenoude geschiedenis van dit gebouw.
Verrassend genoeg stellen we vast dat de abdij pas in 1872 werd opgericht. Betrekkelijk jong dus.
Bij nader onderzoek blijkt ook dat de stijl belgisch neogotisch is.
De abdij werd neergepoot met de centjes van een zekere familie Desclee. Het was deze familie die België geëlectrocteerd heeft. Of tenminste België van electrische stroom heeft voorzien. Ze hebben er een aardig duitje aan overgehouden, de Desclee's. En na het bouwen van dit niet onaanzienlijke complex was hun spaarpotje niet echt noemenswaardig verminderd.
De gebouwen verbergen enkele bijzondere trekjes, voor wie ze wil zien.
Vooreerst is er het triootje dat het timpaan (fronton) boven de kerkingang siert. (onze foto-reporter ter plaatse, momenteel op exploratietocht in Finland, laat het eventjes afweten, zodat foto's wellicht pas in een later stadium volgen)
In het midden staat, niet geheel onverwacht, de afbeelding van Benedictus. De orde die de abdij bevolkt zijn namelijk Benedictijnen. Vandaar dus.
Aan zijn rechterzijde staat Sint Maarten, die bezig is zijn mantel in twee te snijden. Zou men kunnen associëren met de gastvrijheid die de monikken verondersteld worden hoog in het vaandel te voeren.
Maar aan Benedictus' linkerzijde pronkt Johannes de Doper.

Daar ik enkele werken gelezen heb over de Tempeliers, de priorij van Sion en de vrijmetselaars frons ik bijna automatsich de wenkbrauwen als ik kerken opgedragen zie aan Johannes de Doper.
Voor wie nu, na het lezen van bovenstaande, ook de wenkbrauwen fronst wil ik snel even melden dat Johannes de Doper de schutsheilige was van de Tempeliers.
Er doen hardnekkige geruchten de ronde dat na het levend roosteren op een zacht vuurtje van Jacques de Molay, de laatste grootmeester van de Tempeliers, de orde in het geheim bleef voortbestaan. De drijvende kracht achter de orde van de Tempeliers zou de Priorij van Sion geweest zijn (speculatief) en deze priorij zou tot op heden ten dage ononderbroken zijn blijven voortbestaan (weerom speculatief).
Wat wel vaststaat is dat in de jaren 50 van vorige eeuw (ik meen in 1953, maar schiet me daar nu niet op af) de orde officieel als vereniging geregistreerd stond in Frankrijk. Naar mijn vermoeden toen van onder het stof gehaald om bepaalde na-oorlogse doelstellingen te bereiken (ene C. De Gaulle zou hier meer over geweten hebben).
Wat ook zo goed als vaststaat is dat via onder andere de vrijmetselarij, allerhande esoterische genootschappen zijn blijven voortbestaan, ook na de opruiming van de Tempeliers. En deze genootschappen zouden met veel ijver banden willen leggen met hun illustere voorgangers. En één van die banden is Johannes de Doper... En wat zo kenmerkend was aan de Tempeliers was hun enorme macht en rijkdom. Zoiets als "Kapitalisten aller landen verenig U". En vermits de familie Desclee nu niet bepaald armoezaaiers waren...
Enfin, jullie gok is zo goed als de mijne, maar voor mij blijft er een wenkbrauw omhoog staan, in een vragende frons.

En dan is er het Collège Saint Benoit met zijn notoire studenten, dat in de abdij zijn onderkomen vindt.

Dat religieuze ordes door de eeuwen heen heel veel moeite gedaan hebben om de adel onder hun vleugels te krijgen zal wellicht niemand meer verbazen. Uitblinkers waren de Jezuïten en de Benedictijnen. Tussen beide ordes heerst trouwens een soort gewapende vrede en mijns inziens heeft dit wel iets te maken met de al of niet verworven invloedsferen.
Maar, met het oprchten van de abdij van Maredsous, annex college, hebben de Benedictijnen duidelijk gescoord.
Al wat van (hogere) adel was en over voldoende intellectuele capaciteiten beschikte volgde zijn opleiding aan deze school.
En niet alleen de adel, ook al wat naam en faam (en hopen geld) had stuurde zijn zonen hier naartoe.
Er is dus duidelijk sprake van een concentratie aan hoogedele en welgestelde heren. Het kruim van België zeg maar.
En dat allemaal gecontroleerd en opgevoed door de heren monikken van de Benedictijner orde...
Hierbij neem ik de vrijheid om te stellen dat de veronderstelling dat een zekere vorm van invloed door de Benedictijnen op het grootkapitaal en de adel van België wellicht niet geheel ongegrond is.
Ons kent ons, zeg maar. En dat allemaal onder de hoede van Johannes de Doper...

Op een boogscheut van de abdij van Maredsous ligt de veel minder bekende abdij van Maredret.
Minder bekend want ze maken geen kaas of bier, maar niet minder imposant.

Deze abdij echter is er een voor monikken van de vrouwelijke kunne. In het Frans worden deze dames "moniales" genoemd en enig opzoekwerk mijnerzijds leerde dat dit in het Nederlands ook zo is. Monialen dus.
Deze abdij is er gekomen na de voltooing van de abdij van Maredsous. De dames voelden zich, wellicht niet geheel onterecht, enigzins achtergesteld ten opzichte van de heren, zodat ook zij hebben kunnen putten uit het spaarboekje van de Desclee's. Zij, de Desclee's dus, moeten ondertussen wel hun hemel verdiend hebben. Het weze hen gegund. Al wil ik me zijdelings wel afvragen of al dat mooie geld ook niet aan andere doeleinden had kunnen besteed worden. Een ziekenhuis, bv, of een of andere instelling van openbaar nut. Er werd wel erg veel geld uitgegeven voor het (ziele)heil van een nogal kleine groep uitverkorenen. Misschien toch een Johannes-de-Doper-verhaal met achterliggende gedachten?

Wat er ook van weze, in de omgeving van beide abdijen kan men prachtige wandelingen maken.
Het Nationaal Geografisch Instituut (NGI) vervaardigde een nieuwe toeristische kaart op vraag van de abdijgemeenschap van Maredsous. Op de gedetailleerde topografische kaart op schaal 1:10.000 werden zes wandelingen ingetekend tussen Denée en Sosoye, de deelgemeenten van Anhée in de provincie Namen. De wandelingen zijn relatief kort, met afstanden tussen 4,5 en 12 km. Een ideale uitstap voor gezinnen met kinderen. Op de ommezijde vind je uitgebreide informatie over de abdij en de routebeschrijving van de zes wandelingen met de vermelding van afstand en geschatte duur. Alle teksten werden in drie talen (Nederlands, Frans en Engels) opgesteld.
De prijs van de kaart bedraagt 4 euro. Ze is verkrijgbaar bij het Onthaalcentrum Saint-Joseph, Abdij van Maredsous en bij het NGI.
accueil@maredsous.com - www.maredsous.com - sales@ngi.be - www.ngi.be